

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A petrozsényi katonai helyőrség.

II.

Feladatunknak ismerjük és kötelességünknek tartjuk vidékünknek legközvetlenebbül érintő közérdekű kérdések nyilvános megvitatását. A helyi sajtó, ilyen irányú működésével akkor tesz hasznos szolgálatot, ha propagálja, ismertté teszi, érleli azokat az üdvös eszméket, melyeknek megvalósítása a közjó előmozdítására alkalmas.

Ebben a meggyőződésben hoztuk a nyilvánosság elé a petrozsényi katonai helyőrség létesítésének kiváló fontosságu kérdését, megdönthetetlen tényekkel, megcáfolhatatlan adatokkal indokolva, hogy itt Magyarország délkeleti határánál az államhatalom méltó képviselőteréről, a magas pénzügyi kincstár nagyértékű tevő érdekeinek védelméről és a határszél jelentőségének megfelelő kifejezéséről, ugy milliókra menő befektetésekkel és óriási munkával, valamint szakutadással a nemzeti közvagyonosodás emelésére szolgáló alkotások és létesítmények biztosításáról katonai helyőrség létesítésével gondoskodni helyi, de leginkább államérdekből szükséges.

Mindezekon kívül méltánylást érdemlő tény az, hogy Petrozsény mint a Zsilvölgy kereskedelmi, forgalmi és közigazgatási központja, erejét meghaladó áldozatokkal létesítette azokat a közintézményeket, melyek jelentőségét kifejezésre juttatják

s a melyeket önerejéből létesíthetett. De jól fel-fogott feladatának teljesítéséhez nem nélkülözhet olyan erőforrást, amely akcióképességét fokozza és az erőarányokat nemcsak összehangzathozza, de emeli is.

Ilyen erőforrása lenne Petrozsénynek és az egész Zsilvölgynek a katonai helyőrség, mely a tisztikarral intelligens elemet vinne be a társadalomba és a fogyasztással nagymértékben emelné a forgalmat; tehát a haladásnak több szempontból hasznos tényezője lenne.

Az államkormányzatnak indokoltan hangoztatott célja a vidéki központok erősítése. Ilyen vidéki központnak minden előfeltétele meg van Petrozsényben, melyet földrajzi fekvése, ipara, kereskedelme, pár évtized alatt kifejtett forgalma hivatottá tesz arra, hogy itt az ország végvidékénél határőri tisztét besóltse, mire katonai helyőrség nélkül nem emelkedhetik.

Önként felmerül az érintett jogos törekvés tárgyával kapcsolatosan az a kérdés, hogy a terepviszonyok az ide helyezendő katonaság kiképzésére alkalmasak-e, és az elszállásolás mi módon volna eszközölhető.

E tekintetben katonai szaktekintélyek nyilvánított véleményére is alapított meggyőződéssel kijelenthetjük, hogy különösen egy vadász-csapat harcászati kiképzésére a terep itt különösen alkalmas. Van sikerület a völgyben, melyet mérsékelt emelkedő hegyek öveznek.

Laktanya építésre igen alkalmas volna a Petrozsény község beépített területével határos s a magas pénzügyi kincstár tulajdonát képező sík terület. Az egész völgy levegője s bő vize minden tekintetben megfelel az egészségügyi követelményeknek. —

Biztos tudomásunk van arról, hogy Petrozsény község közönsége minden kitelhető, a legmesszebbmenő hozzájárulással kész a katonai helyőrség megfelelő elhelyezését elősegíteni.

Ha nem lehetne legalább egy vadászszázalókat állandóan itt elhelyezni a kiképzésre való tekintettel, vagy egyéb figyelmen kívül nem hagyható okokból, hasonlósámu közös hadseregbeli gyalogság, avagy honvédség az itt építendő laktanyában elszállásolható s harcászati szempontból kiképezhető lenne.

Számolunk az esetleges ellenvetésekkel is. És itt elsősorban az anyagi szempont mérlelendő. —

Feltéve, hogy a katonai, vagy honvédelmi kincstár építtetne itt laktanyát, akkor természetesen a katonai beszállásolás anyagi kérdése szóba se jöhetne. Tudvalevőleg azonban az állam nem építtet különösen a vidéken laktanyákat. Ez sem képezne akadályt, mert Petrozsény község mint erkölcsi testület felveendő törlesztéses kölcsön útján a szükséges pénzt beszerezhetné laktanyaépítésre s az adózó polgárok legkisebb megterhelése nélkül a beszállásolási díjjövedelemből tör-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYÁJA.

Pár lépést előre!)

Öszintén megvallom, megrovási kaland lesz e sorokból. Arról van tudniillik szó, hogy Petrozsény áldoz ugyan kulturális célokra, de egyébként minden marad a régiben; a község belsejében még mindig olyan paradiosomi állapotok uralkodnak, mint Urunk születése után 1905-ben. (Pár hét alatt nem lehet megváltoztatni. Szerk.)

Két dologról szölok ezuttal különösen:

1. Községünk hó- és jégviszonyairól.
2. Községünk kutyaügyéről.

A multkor olvastam, hogy Petrozsényt erősíteni kell; igaz! De míg a várva-várt erősítés bekövetkezik, próbáljuk meg saját erőinket; próbáljuk meg, sikerül-e polgártársainkat megóvni községünk belterületén a nyaktöréstől?

Állítólag községünk előjárósága rendeletet bocsátott ki, hogy most télvíz idején minden háztulajdonos tartsa tisztán a jégtől, és a szükséghez képest hintse be poronddal háza előtt a gyalogutat! Nem tudom

*) Közérdekű dolgok ismertetése és tárgyilagos megvitatása előlapunk nem zárkozik el még akkor sem, ha mindenben nem értünk egyet. Észrevételeinket — természetesen — meg fogjuk tenni, aminek másoknak is joga van. Szerk.

hozzátették-e, mennyi darab koronákra büntetik a rendelet nem teljesítőit?

Budapestben és más városokban azt is megmondják, hogy reggel ennyi órákor már ne legyen jég a gyaloguton! —

Nálunk, hála Isten — nem így van; a rendeletet nem respektálta először a kibocsátó előjáróság, (A törvényhatóság által jóváhagyott szabályrendelet intézkedik és nem az előjáróság. De a község nem is háztulajdonos. Szerk.) azután nem respektálták a háztulajdonosok.

A Wagner-szálloda előtt valóságos jégmező terpeszkedik, a esicsinkálni, korcsolyázni nem tudó közönség nagy épülésére; a szállodás ugyan örül neki, mert azóta a berugott vendégek csak világos reggel mennek hazajárni, az pedig neki csak haszon: hanem azért a józan kisebbséggel is kellene gondolni, és reggelenként jó volna hamuval vastagon felhinteni a jeget.

Igaz ugyan, hogy rámulvashatják: tiltsák el a tanár urak diákjaikat az utcán korcsolyázástól, csuszkálástól! Öszintén megvallom, semmi kedvem hozzá, hogy diákjaim mulatságát rontsam; — még a rendőrök sem akadályozhatják meg, mert a fúrge népség megszökik előlük, aztán 10—20 lépéssel odább vigan folytatja.

Hiába is menyörögnek le az iskolák igazgatóságait, hogy tiltsák a növendékeiket a gyalogutakon csuszkálástól; erre csak egy mód van: tessék a gya-

logutak sikamlós voltát hamuval, poronddal megszüntetni, akkor nem csuszkál senki!

Hogy most véletlenül száraz fagyok járnak, az nem változtat a dolgon; a tél java még hátra van!

Kutyaügy! Hm! Boesásson meg a petrozsényi állatvédő egyesület és a petrozsényi kutyapecér, hogy dolgukba avatkozom, — de ez sem vaktában történik.

A tavasszal gyakran hallottam híreket kóbor vezett kutyaokról; a hírek különben sok esetben igazat mondtak, — hisz magam is löttem a mult tél utolján vezett kutyát.

Egy multkori cikkemben azt irtam, hogy Ázsiában vagyunk; bocsánat, visszavonom, most csak Konstantinápolyig, meg Odesszáig példálózom!

T. i. az utcazi kóbor kutya nálunk is oly közönséges, mint ott; Odesszában rendes körülmények között katonai őrzáratok cirkálnak az utcákon, s ezek öldösik a csavargó ebeket; valami hasonló nálunk is történik!

Egy rozszant kuffer elé befognak két szürke lóbórt; meg pár kiló esontot s e motorok megindítják a ládat, ujjongó gyerekhad kíséri, s mikor egy-egy ugatási joggal nem bíró állatot befognak, megindulnak a részvét-nyilatkozatok; a deliquensek pedig a ládában gunyolják a végrehajtó hatalmat, ugatnak, sőt össze is marakodnak. Mikor 5—6 darabot befogtak, elég van téve a megsértett erkölcsi világrendnek, a bűnösök lakolni fognak, — de ugyanakkor a bárka eljutott már egyik

84.711

György lovag védjegye

elismerő nyilatkozat fényesen bizonyítja a „György életbalzsam” nagy gyógyszerét, mely számtalan esetben kiváló gyógyereje által biztos gyógyulást szerzett különféle betegnek. Számtalan beteg kapta vissza egészségét a „György életbalzsam” által, melynek gyógyhatása csodálatos, kiváltképen: gyomorhaj, belhaj, étvágytalanság, influenza, kolika, laz, csúz, köszvény, fej- és fogfájásban szenvedőknél. 84.711 elismerőlevél bizonyítja ezt. — 12 kis vagy 6 nagy dupla üveget 4 kor, 50 fill. bérmentve. Minden ily rendeléshez 1 üveg ingyen lesz mellékelve pontos használati utasítással. Szétküldi az egyedüli készítő: Városi gyógyszerár Temesvár, Sz.-György-ter 593.

Ezen háziszor ne hiányozzon egy családnál sem.

György lovag védjegye

leszhetné a kölesönt, még fölőseleg is maradna s minden anyagi áldozat nélkül értékes épülethez jutna idővel.

Igy tettek a vidéki városok és községek, ahol katonai helyőrség van elszállásolva.

Azon esetre, ha a község — szerintünk indoklatlaul — idegenkednék a kölesönfelvételétől, vannak vállalkozók, akik a község egy féllérnyi hozzájárulása nélkül felépítették a laktanyát a beszállásolási díjnak 20—30 évre terjedő átengedése ellenében, melynek elteltével az épületek minden felszereléssel együtt a község tulajdonába s használatába ingyen átmennek.

Tudva azt, hogy Petrozsény község képviselő-testülete egy bizottságot küldött ki oly megbízással, hogy ebben az ügyben a közgyűlés nevében emlékiratot szerkesztszen s azt rendeltetése helyére juttassa; időszerűnek tartottuk ezen és előző cikkünkben vázolni az indokokat, melyek egy katonai helyőrség idehelyezését szükségessé teszik és a beszállásolás kérdésénél — nézetünk s legjobb tudomásunk szerint — figyelembe veendő lennének.

A határrendőrség feladata és hatásköre.

Itt a határszélen nagyfontosságú funkciót végez a határrendőrség, mely működését f. hó 15-én megkezdte.

Miként már említettük, Petrozsényben határszéli kirendeltség szervezetet, de minden kétségen felüláll, hogy rövid időn belül itt rendőrkapitányságot kell felállítani. —

A határrendőrség feladatának ismertetését indokoltnak tartva, lehető rövidséggel és tárgyilagossággal az alábbiak közlését szükségesnek tartjuk:

„A határforgalom állandó szemmel tartása arra irányuljon, hogy a határon átkelő személyek vagy át-

pálínka mérésig, — onnan majd csak Derenyes felé mozdul, este felé!

Ez az intézmény a kóbor ebeket nem irtja ki, még csak nem is kevesbiti!

Minden jótét-lelek, a ki este 6 és reggel 6 között jár haza, — sokszor meghökkenik, a mint sötét éjszaka valami árnyék elsuhanik mellette, aztán belekap az inába! Mert, hogy éjjel jár Petrozsényben a legtöbb kutya.

Tudvalevő, hogy a kutyapecér is aludni kénytelen, meg az ő éjjeli működése csak zavarná a csendet, — a kóbor kutyák még sem fogynának. De azért van ellenük orvosság.

Tessék az ebirtást szigorúan venni és az ebadókat beszedni.

Tessék strichninnel mérgezett falatokat kirakni éjjelenként a város különböző helyein. — Ugyan valaki félhet, hogy valahol mégis marad egy fölőseleg falat, a mit szeretett kutyája véletlenül megesszik, s beadja tőle a ... farkát, — de azon is segít 40 napi ebzárlat meg a szájosár. A mely kutyát gazdája nem méltat védelmére, az hadd egye csak a strichnint legalább megszabadul a kutyaélet összes nyomorúságaitól. Strichnint nekik!

A strichnin kezelése ugyan nem gyerekügy, hozzájutni is nehéz, azonban patikárius polgártársaink a közjóért bizonyosan adnak „gyári áron”, ember szintén akad Petrozsényben, a ki tud vele bánni; ha más nem, hát az állatorvos.

Disznó is jár elő a főutcán; a bitang jószágot be kell hajtani. (Ez, biztos tudomásunk szerint meg is történik. Szerk.) ha pedig nem jelentkezik érette senki, essék a rendőrök javára. (Csak az a bökkenő, hogy az ilyen eljárás fegyelmi, sőt fenytő eljárást vonna maga után. Szerk.) Takarékos gazdaságnyok a napi vásár megtörténte után egész kondát hajtának ki piacra csemegézni; kis jóakarattal ennek is végére járhat az előljáróság. (Ilyen eset az előljáróságnál még — tudunkkal — nem lett bejelentve. Szerk.)

Szeretnék még a vasárnapi csoportosulásokról és a tüzoltóságról is szólni, — de valamit hagyjunk a jövőre is!

Jámbor Miklós.

vitt tárgyak nem alkalmasak-e az állam biztonságának és nyugalomának megzavarására. Ha erre alapos gyanu van, a határrendőrség vagy közbelép, vagy megfigyeléséről a belügyminisztert, illetőleg az érdekelt hatóságot értesíti. A határ mentén (ugy az országban, mint a szomszéd államokban) végbemenő vagy készülő és állami szempontból érdekel bíró eseményekre vonatkozó megfigyeléseit a belügyminiszter tudomására hozza.

A határrendőrség tájékozásszerzési és bejelentési kötelességének az 1889. évi 130.000. B. M. szám rendelettel kiadott Rendőri Utasítás 35., 83., 84., 197. és 199. §-ának megfelelőleg az államellenes, izgatást tartalmazó nyomtatványok becsempészésére is ki kell terjednie.

A határrendőrségnek e tekintetben követendő eljárását az 1903. : V. t.-c. és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 1905. évi 90.000. B. M. sz. Utasítás írja elő. —

A kémkedés alapos gyanújának fenforgása esetén a gyanus egyének, főleg pedig külföldiek éber figyelemmel kísérendők. A kémkedéssel alaposan gyanúsítható egyének mindenekelőtt kilétek és itt időzésük céljának igazolására szólítandók fel. Ha e felszólításnak eleget nem tennének, letartóztatandók s amennyiben ellenük a kir. bíróságok hatáskörébe tartozó valamely büntetendő cselekmény jelensége forogna fenn, az illetékes kir. ügyészségnek, illetőleg a kir. járásbírósnak adandók át. Alapos gyanu hiányában, de ha a kiutasításra mégis elegendő törvényszerű ok van, az országhól való kiutasításuk iránt a szabályszerű intézkedések megteendőek.

A kémkedés lehető megakadályozása céljából éber figyelemmel kísérendők, továbbá a postagalamboknak külföldről való behozatala, az ezekkel való gyakorlatok és kísérletek is.

A határrendőrség a hatósági területen levő összes postagalambokat — a katonai galambposta állomásokon lévők kivételével — írja össze. Ez összeírásból egy kimutatás készíthető, melyben a tulajdonos nevét, foglalkozását, a galambok tartására szolgáló helynek nevét, a postagalambok számát, fajtát és repülési irányát fel kell tüntetni.

Külföldről jött léghajók utasai a leszálláskor színmegfigyelendők, esetleg igazolásra hivatandók fel, és ha a kémkedés alapos gyanújának állanak, velük szemben is a fentebb mondottak szerint kell eljárni.

A drótnélküli táviratozás, vagy optikai távjelzés a kémkedésnek szintén alkalmas eszközei lévén, a határrendőrség figyelmét erre is terjessze ki.

Végül azon egyének, akik erődtívényekről engedély nélkül fotografikus felvételeket, vagy erődtívényekről akár képes levelezőlapokra, akár más módon ábrázolatokat készítenek, igazolás végett a legközelebbi rendőrhatalóság elé kísérendők és ezért, valamint ha ily felvételeket folyóiratok, képes újságok útján közlőtesznek, az 1879 : XL. t.-c. 33. §-ába ütköző kihágás miatt a határrendőrség közegei által feljelentendők.

1. a Magyarországnak és Romániának között kötött s az 1888 : XIV. törvényezikbe foglalt határ egyezményvel megállapított határvonalon, valamint Magyarország többi határvonalán a határjelzésre felállított jeleket, minők: a kölobor, határoszlopok, határhalmok, határárkok és magassági mérjegyek, úgy mint a határterképen elő vannak tüntetve, jelenlegi helyeiken megőrizni, valamint az erdőátvágásokat állandó felügyelet alatt tartani; azoknak teljes épségben való fentartásáról gondoskodni, az ellen bármely részről megkísérleendő minden ténykedést esetleg csendőrvagy rendőrkarhatalom igénybevételével megakadályozni.

4. a határon, illetőleg a határszélen lakók személyes vagyónbiztonságát is a szomszéd állam lakóinak támadásai ellen megvédelmezni és az ily támadást intézők felelősségre vonása céljából a tényállás szabályszerű és pontos megállapítása után a belügyminiszterhez jelentést tenni. E működése közben szigorúan ügyelni kell arra, hogy a szomszéd állam határát át ne lépje, annak területi fenhatóságát meg ne sértse.

Sürgős és fontosabb esetekben a határrendőrségi hivatal (kapitányság, kirendeltség) jogosítva van a határon külföldiek által elkövetett tiltott cselekményt közvetlenül a szomszéd állam illetékes hatóságának tudomására hozni. Ily esetben a belügyminiszterhez egyidejűleg a tényállást magában foglaló jelentést tenni tartozik.

A szomszéd vagy idegen államokból kivándorolt

külföldieknek az ország területén vasutal vagy gőzhajón való keresztül utazása (az 1900. évi 4.960/eln. szám a. kiadott belügyminiszteri rendelet) csak az esetben engedhető meg a határállomásokon, ha a kivándorlók szabályszerű utlevéllel vannak ellátva és a 10 éven felüli egyének a vasuti vagy hajójegyek leszállításával legalább 400 K, a fiatalabb gyermekek legalább 200 K-val rendelkeznek, vagy az egész szárazföldi és tengeri utra valamely vállalat részéről úgy az ellátás, mint az esetleges ápolás és temetkezési költségek iránt is biztosítva vannak.

A határon átkelőknél éber figyelemmel kísérésében álló kötelesség arra is kiterjed, hogy azokat a nyomozott, körözött és elfogató parancssal letartóztatni rendelt egyéneket, akiket az 1899. évi 130.000 belügyminiszteri rendelettel kibocsátott Rendőri Utasítás 183. §-a értelmében bármely rendőri közeg felsőbb hatóság külön utasítása vagy rendelete nélkül is köteles elfogni, a határon letartóztatassák, oly célból, hogy az ország területének elhagyása előtt a büntető igazságszolgáltatás elől el ne menekülhessenek.

A határrendőrség közegei kötelesek a határon, illetőleg a határszélen levő összes nyilvános helyeken (szállodák, kivándorlási házak, vendéglők, korezmák, kávéházak, pálinkamérések, megszállóhelyek, bordélyházak, fürdők stb.) minél gyakrabban megfordulni, az ott tartózkodókat figyelemmel kísérni, a gyanusokat igazolásra felszólítani s a netán ott rejtőzködő veszélyes egyéneket és gyanus (csempészett) tárgyakat felkutatni. E célból korezmákban, csárdákban, kéjházakban és azokban a nyilvános, vagy a közönségnek nyitva álló helyiségekben, melyekben tiltott szerencsejátékok üznek, vagy amelyek büntetett rendszerint rejtekhelyül szolgálnak, kihágás esetében is bírói határozat nélkül bármikor megjelenhet és házkutatást tarthat.

Ez ellenőrzés arra is kiterjedjen, hogy e nyilvános helyek a rájuk vonatkozó rendőri rendeleteknek és szabályoknak mindenben megfelelnek-e és nem szükséges-e az illetékes közigazgatási hatóságot a fennálló rendőri intézkedésekbe ütköző tilalmak és visszaélések megtorlása iránt megkeresni.

A határrendőrségnek e feladata nem érinti a helyi rendőrségnek és csendőrségnek a nyilvános helyekre nézve rendészeti szempontokból fennálló jogait és ellenőrzési kötelességét.

A határrendőrség feladata a határállomásokon az ország azon részein, hol utlevélkötelezettség áll fenn, — mint a petrozsényi járásban is, — az utlevelek és uti igazolványok vizsgálatát, a határszéli uti igazolványok kiállítását is a határforgalmi adatok gyűjtését teljesíteni.

A határrendőrség a kivándorlókat ellenőrzi abból a szempontból is, hogy a rájuk nézve kötelezőleg előírt utlevéllel bírnak-e és hogy az utlevélben kijelölt utírányt betartják-e.

Ha a külföldről jött egyének utlevéllel nem bírnak vagy az nincsen rendben, úgy azoknak az ország területén való továbbutazása nem engedhető meg.

A határon átvészoló oly utakon, melyeken rendes és állandó kocsis- és gyalogközlekedés van, az utlevélvizsgálatnak teljesítése a határrendőrségi közeg, illetőleg az utlevélvizsgálattal megbízott más hatóság, vagy tisztviselő hivatalos helyiségében történik. E célból minden gyalog és kocsin jövő utas köteles a határállomáson az irodában jelentkezni s utlevélét vagy igazolványát előmutatni.

Azokat a magyar alattvalókat, kiknek belépésük or utlevelük nincsen, vagy az lejárt, a határon ugyan át kell bocsátani, de ily egyéneket a határnak utlevel nélkül való átlépése miatt a rendőri büntető eljárás megindítása céljából az illetékes határszéli rendőrkapitányságnál, vagy kirendeltségnél fel kell jelenteni. — (Folytatjuk).

KÜLÖNFÉLÉK.

— Öngyilkos leány. Vészterhes felhő tünt fel a lélekben, dörgött, csattogott a villám. A feldúlt lélek háborgása megszünt és most sírban fekszik halva, mint letört virágszál Heimlich Sarolta, Junger Samu polgártársunk 16 éves viruló nevelt leánya.

A gyilkos fegyver döbbenése nyomán érthető az a vélekedés, mely abban a beteges érzélgőségben keresi az okot, amely sok fiatal szívben felkelti a halálutáni vágyódást s kétségtelenül igazolja azt az elméletet, ami a mai fiatalságot előszeretettel enerválnak tüntet

fel. Az ilyen drámák verszegény ifjú áldozataiban tényleg hiába keressük azt az erőt, mely az életküzdelenhez szükséges. Ezért annyira megrázó a fiatal öngyilkosok tragédiája és olyan megdöbbentő azok növekvő száma.

Nem keressük az okokat, melyek kezébe adták a fegyvert az ifjú nőnek, hogy saját kezével oltsa ki életét. A szívek mélyébe nem lehet betekintenünk és egy ifjú lélek háborgását nincs módunkban kikutatni.

A szenzáció öngyilkosságról a felvett rendőri nyomozás alapján a következőkben számolunk be:

Szerdán folyó hó 17-én délután 5 órakor Junger Samu főutcai lakásán ünkezővel oltotta ki életét, Junger-Heimlich Sarolta, Heimlich Ignác és neje Spitzer Lóttó amerikai (?) lakosok 16 éves leánya, a ki fogadott gyermeke volt Junger Samu és neje Spitzer Cecília petrozsényi lakosoknak.

A kihallgatott tanúk közül az elhunytak 13 éves testvére Mária és 11 éves fiú testvére Rezső — akik szintén fogadott gyermekei Junger Samu és nejének, — a következőleg adták elő az esetet:

Szerdán délután 5 órakor együtt ültek az előszobában testvérükkel, a midőn az a hálószobába bement, nemsokára egy dördülést és zuhanást hallottak, a mire Dobra Mari nevű cselédjükkel a szobába befutottak, a hol gyertyát gyújtva az elhunytat halántékán löve találták. A kis testvérek zokogva adták elő, hogy nővérük reggel azt mondta nekik: „Legjobb lenne meghalni”. De okát nem mondotta meg nekik.

A többi tanúk sem tudják okát adni annak, a mi a fegyvert az öngyilkos kezébe adta.

A rendőrség értesítése után, a helyszínén megjelent a hatóság részéről Jancsó Ferenc szolgabíró, Dr. Schulek Jenő járás-orvos és Perjessy János közig. gyakornok. A bevezetett orvos-rendőri vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkos 16 éves izr. vallású hajadon, a hálószobában fejjel az ajtófelé feküdt, jobb keze kinyújtva görcsösen szorított egy 7 m/m forgó pisztolyt, melyből egy golyó ki volt löve.

Arca mellett megaludt vér, zubbonyának jobb karján néhány velővel kevert vércsepp volt. A halántékra irányzott lövés agyronesolást okozva, azonnali halált idézett elő.

Az elhunyt hajadont f. hó 18-án temették el meghatározott részvétel mellett.

Mint minden vidéki községben a szomorú esetről kifolyólag képtelebbnél-képtelebb találgatások keltek szárnyra, — itt is. — A vizsgálat azonban az öngyilkosság okára nézve, még csak valószínű alapot sem állapíthatott meg, s így örökre rejtély marad, hogy az öngyilkos viruló hajadon lelke tengerében minő háborgás dült és mi érlelte meg lelkében a végzetes elhatározást.

— **Hunyadvármegye kir. tanfelügyelőjévé** Dénes Károly temesvári s. tanfelügyelőt nevezte ki a király.

— **Kinevezés.** Krassó-Szörény vármegye főispánja Perjessy János petrozsényi közigazgatási gyakornokot Krassó-Szörény vármegye díjas joggyakornokává nevezte ki és szolgálatára a bözovicsi szolgabíró mellé rendelte ki. Szolgabíróságunk egy tevékeny ambíciózus erőt veszít a távozó közigazgatási tisztviselőben.

— **Az orsovai határszéli rendőrkapitányság** petrozsényi kirendeltsége folyó hó 15-én megkezdte működését Petrozsényben. A hivatal vezetője Báthory Zsigmond fogalmazó, ki mellé van osztva Tollár József segédtsízt. — Hivatalos helyisége a Mátyás-utczában van a Szokol Miklós-fele ház földszintjén. Mint értesülünk két rendőrbiztos és felügyelő lesz legközelebből ide beosztva.

— **A szent-ferenczrendi nővérek** petrozsényi tan- és nevelőintézetében jótékonyzéli ünnepély lesz febr. hó 4-én, d. u. 5½ órakor, melynek érdekes sorrendje: 1. Nyitány, »Az algiri olaszno« cz. operából, Rossini-től. Előadja a bányatársulati zenekar. 2. »Oh, csodaszép erdő!« Dal. Éneklék a polgári iskola növendékei. 3. Üdvözlő beszéd. Tartja Schulek Ágnes, polg. isk. III. oszt. növendék. 4. »Ouverture« Kéler Bélától. Zongorán előadja Rudolf Ilka és Kálmán Margit polgári isk. IV. oszt. növendékek. 5. »A levél«. Színmű 2 felvonásban. Személyek: A mama — Schulek Mártha Gizella, leánya — Lövy Adél, Sarika, vidéki leány — Kálmán Margit, Boris, Etelka, Paula iskolatársai — Bránszky Jolán, Oswald Irén, Foszto Aranka, Anka, kis tót cselédeleány — Vigh Mária. 6. Potpourri, Hausmantól. Előadja a társulati zenekar. 7. »Egy csésze kávé«. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Falussy Matild — Andreics Giza, Faludy Roza — Rudolf Ilka, Autonia, Matild barátóné — Schulek Márta, Liza, Matild szobalánya — Schulek Ágnes, Arusóné — Soly-

mossy Margit, Urnó — Bázár Margit, Kéregetőné — Goldstein Matild, Czipészné — Kodra Irén. Két gyermek — Sternberg Blanka, Kuszál Magdolna. 8. »Román« Buch Sebestyéntől. Zongorán előadja Kálmán Margit és Oswald Irén, polg. iskolai IV. oszt. növendékek. 9. Hala-dal, Hazsinsky Gusztávától. Előadja a polgári iskola növendékei. 10. »Egy alpesi virág«, Titteltől. Előadja a bányatársulati zenekara. Belépődíj: személyenként 1 korona. A jövedelem a polgári leányiskola könyvtára javára lesz fordítva. Felülfizetések a jótékonyzélra köszönettel fogadva hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Hangverseny.** A petrozsényi bányatársulati zenekar e hó 27-én este 8 órakor a társulati (Györke-féle) vendéglő nagytermében zeneestélyt rendez, melynek műsora: 1. Nyitány „Tell Vilmos“ operából, Rossini-től. 2. „Viragsuttogás“ Blonntól. 3. Ábránd „Aida“ operából, Verdi-től. 4. Magyar táncok V. és VI. szám, Brahms János-tól. 5. Verdi „Traviatá“ ja fuvola sólora áttéve, Popp V.-től. 6. „Polarstern“ keringő, Waldteufel-től. 7. „Csokonay Nyitány“ Kéler Béla-tól.

— **Műkedvelői előadás Petrillán.** A petrilla-deák-bányai ifjusági egyesület a salgó-tarjani közszékhelyi r. tarsulathoz tartozó petrillai üzem-fűtőház lakatosainak közreműködésével 1906. január hó 21-én a Horvath Jánosné-féle vendéglő nagytermében az egyesület könyvtára javára műkedvelői előadással egybekötött jótékonyzéli zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépődíj: személyenként 1 kor. 20 fill., családjegy 2 korona. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Színre kerül a „A sárga csikó“, eredeti népszínmű, dalokkal, három felvonásban. Irta: Csepregi Ferenc. Rendező: Fenyvesi Rezső, sugó: Karda I.

— **A Petrozsényi Takarékpénztár R. T.** IV-ik rendes közgyűlését folyó hó 24-én d. u. 5 órakor tartja a saját helyiségében. A közzétett 1905. évi mérleg-számla a virágzó pénzügyi forgalmára kedvező világot vet, amennyiben korona értékben a vagyon, és pedig: pénztár-álladék 38.956-07, be nem fizetett alap-tőke 50.000, váltó-tárcza-álladék 1.241.415-11, adósok 46.366-65, Magy. kir. postatakarékpénztár 6.285-65, saját értékpapírok 9.550, árverésen vett ingatlanok 6.160-71, felszerelések 4.000, hátralekös kamatok 1.407-50 összesen 1.404.141-69. Teher, és pedig: — alap-tőke 200.000, tartalékalap 31.284-31, betétek 598.384-44, hitelezők 69.533-79, visszleszámitott váltók 467.601-29, fel nem vett osztalék 18, befizetett részvények kamata 1.540-46, adó tartalék 4.000, be nem fizetett betétkamat adó 1.396-53, előre felvett kamatok 6.872-58, összesen 1.380.631-40; nyereség 23.510-29. Főösszeg 1.404.141 K. 69 f. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az évi zárszámadás előterjesztése, a mérleg jóváhagyása, az 1905. évre mutatókozó tiszta nyereség jóváfordítása feletti határozathozatal és a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére. 2. A felügyelő-bizottság választása 3 évi időtartamra. 3. Esetleges indítványok. A szavazatra jogosító részvények a közgyűlés előtt 24 órával a le nem járt részvényekkel együtt a társaság pénztáránál, vagy Deván Mannheim Armin-nál letendőek.

— **A petrozsényi gör. kath. hitközség** megvette az eddig is papi lakásul használt házat a hozzátartozó kerttel és a gör. kath. templom mellett térral együtt 3000 koronáért a tulajdonos m. kir. pénzügyi kincstártól. Rádik István gör. kath. esperes utánjárásának köszönheti a hitközség, hogy ily jutányos áron olyan értékes házat és telket szerzett.

— **Táncestély.** A Piskii Tisztviselői Olvasókör 1905. évi február hó 1-én a Svoboda-fele vendéglő összes termeiben zártkörű táncestélyt rendez. Belépődíj: személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdeté este 9 órakor.

— **Pro Calabria.** Ismeretes tény Calabria borzalmas elpusztulása a földrengés által. Európai mozgalom indult meg a föld népének megmentésére. Nem csoda! Egy hűség, hazafias és hitű keresztény nép nyomorának enyhítéséről van szó. A borzasztó elemi erő tönkre tette hajlékaikat, megsemmisítette egy évi fáradozásuk gyümölcsét, többeget megfosztott szülőiktől, gyermekeiktől és támaszuktól. Számátalant tett nyomorékká. Most szegények éheznek, nélkülöznek, nyomorognak, ruha és hajlék nélkül sátrak alatt tengetik életüket, várják a jó szívek könyörületét. A hajlék nélküliek, özvegyek, árvák, éhezők és hazátlanok nevében folyamodom a nagy közönséghez, feleslegükből Isten nevében adjanak. Az adományokat az alanti címhez, mint pro Calabria megbizottához küldeni méltóztatassanak. Minden legkisebb ajándékot köszönettel veszek, hirlapilag nyugtázok. Kiváló tisztelettel PÁL DÉNES káplán Petrozsényben.

— **Az orosz zsidók** részére a múlt hét folyamán Váradi Vilmos hitközségi elnökhöz következő adományok folytak be. Pollacsek és Scheiber czég 20 korona, Székely Jenő 5 korona, Büchler Adolf 2 korona, összesen 27 korona, hozzáadva múlt heti számunkban kiűntetett 361 korona 71 fillért az eddig befolyt összeg 388 korona 71 fillér.

— **Csetepátés feleségeket** Xantippének nevezzük még ma is, pedig ez a házartós asszonyka a hires görög bölcsek, Szokratesznek a felesége 2400 év előtt élt. Róla és férjéről érdekesen ír az Endrei Zalán-féle „A Világ Történelme“ e heti száma. Aki ezt az érdekes, népszerű előadásu munkát meg akarja ismerni, kérjen mutatványszámot, melyet bérmentve és ingyen küld meg „A Világ Történelme“ kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-u. 8.

— **Elégett ember.** Rettenetes tűzhalállal pusztult el egy szegény munkás ember. — Widder Lázár vállalkozó munkásai a Kapra mika erdőben a románok karácsonya alkalmával félbe hagyták a munkát és haza jöttek ünnepelni. A szerszámok őrzésére a munkás tanyán hagytak Ignat Niculae livazényi lakost. Valószínűleg ő maga is megünnepelte a szent estét és többet öntött az áldott italból és ilyen állapotban akart a tanya közepén égő tüze mellett olajat tölteni a lámpába, melytől az tüzet fogott és felrobbant, ettől meggyuladt a szerencsétlen ruhája, sőt a tanya egy része is. Meghalva, összegett állapotban találták meg a hatóság emberei Jancsó Ferenc szolgabíró, Schulek Jenő járás-orvos és Perjessy János közig. gyakornok, akik életveszélyes utakon jutottak fel a Kapra mica levő tanyához. — Gondatlanság senkit sem terhel.

— **Elégett gyermek.** A szülői gondatlanságnak áldozata lett Andronye Petru petrillai lakosnak Juon nevű 7 éves kis fia. Az édes anyja ruhát mosott és a míg vizért ment a tűz körül játszódozó gyermek ingujja tüzet fogott s mire anyja visszatért lángban állva találta gyermekét, ki sérülései következtében másnap este kiszenvedett. Jancsó Ferenc szolgabíró, Schulek Jenő dr. járás-orvos és Perjessy János közigazgatási gyakornok a helyszínére kiszállván a szülői gondatlanságot állapították meg.

Hasznos tudnivalók.

Régi tojásnak a frisstől való megkülönböztetése.

A tojást egy liter vízbe tesszük, melyben 120 gr. főtt só jól fel van oldva. Ha a tojás frissen tojt, rögtön alámerül, ha a tojás egy napos, nem merül többé az edény fenekéig; három napos tojások még a víz színe alatt usznak és minél régiebbek, annál jobban emelkednek ki a víz színéből.

Kialvó tűz felélesztése.

Dobjunk a kialvóféltben levő szénre kis darab gyantát és a tűz ismét világosan fellobog.

Politúra felfrissítése.

Ha forró edényeket alitanak politüros bútorra kellemetlen, világos foltok jelennek meg rajtuk. Ezeket el lehet tántetni, ha szivarhamut hintenek rájuk és miután ez egy ideig rajtuk állott, gyapjukendővel ledörzsöljük.

Porcellánragasztó.

Porcellánt vagy cserépedényt egyszerű módon lehet ismét összeragasztani. Gummiarabikumból és vízből hig oldatot állítunk elő, aztán annyi gipszet adunk hozzá, míg az egész tejfölhöz hasonlít. A tiszta megmelegített törési helyeket ezzel az anyaggal bekenjük és erősen összetartjuk addig, míg a ragasztó megszárad.

Mikor tojnak szorgalmasan a tyúkok?

Ha a tyúkok eleségébe fekete köménymagot kevernek, akkor a tyúkok sokkal több tojást tojnak, mint rendesen.

Rózsalevelek felhasználása.

Erős illatu rózsalevelekből olesó szobaparfumot állíthatunk elő, ha jól záró edényben összegyűjtjük és minden szíromrétegre néhány csepp tiszta szeszszel elkevert söt szörunk. Ha az edényt hűvös helyen tartjuk akkor télen rózsailattal tölthetjük meg szobáinkat, úgy, hogy az edényt egy időre kinyitjuk és a helyiségbe állítjuk.

Forró ételek és italok hosszú ideig melegen maradnak, ha gyapjukendőbe burkolják azokat. Anyák, kik sokáig akarják kicsinyeik számára a tejet melegen tartani, készítsenek az üvegre gyapju áthuzatot.

Stearinfoltot ruhaszövetekből az illető helynek hideg vízben való kimosása által távolítjuk el, mialatt a stearin feloldódik és a folt teljesen eltűnik.

Rozsdafoltokat fehérneműből következőképpen távolítunk el: a szövetre, melyet előbb a napra kitétek, egy citrom nedvét csepegtetik és azután egy időre ismét kiteszik a napsugár hatásának.

Ezüst tárgyak legjobban alkénassavas nátriummal tisztíthatók. Kefét vagy ruhát mártanak a só erős oldatába és ezzel még erősen oxidált ezüsthalmi is újra kifényesíthető.

Az elsárgult vásznat langyos vízben kimossák, miután előbb savanyú íróban áztatják. A daraboknak nagyságuk szerint elegendő ideig kell az íróban ázni.

Fenyőillat egyszerű és olcsó módon hozható létre a szobában. Egy liter forró vízbe theakanálnyi terpentintolajat esőpögtetünk. Ha ezt naponta kétszer-háromszor ismételjük, egynémely betegség csiráját ártalmatlanná tehetjük és a szag könnyítőleg és jótételeg hat mellbetegekre.

Befagyott ablakok megszabadíthatók a jégtől, ha szeszbe mártott ruhával dörzsöljük le azokat.

Szerkesztői üzenetek.

Virágestélyről — sajnálatunkra — rajtunk kívül eső okokból nem referálhatunk, nem kapván meg többszöri sürgetésre a rendezőség által ígert adatokat (az elárutásra felkért s jelen volt urhölgyek, továbbá a felülfizetők névsorát stb.) Egy olyan fényesen sikerült estélyről a ténynek száraz megemléztével nem lehet eleget tenni a hírlapi tudósítás kedves kötelességének.

Kaszinó Közgyűléséről jövő számunkban.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Petrozsényben, a Főtéren egy régi jó forgalmu

vas- és festékáru kereskedés
o betegség miatt kedvező feltételek mellett o
eladó.

Szükséges tőke huszezer korona.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

STERN ADOLF,
Petrozsényben.

86. szám

1906. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. I. 719/1 számú végzése következtében Dr. Horváth Kamilló ügyvéd által képviselt Manner Gézané szül.: Helle Helén gráci lakos javára, Máner Géza lupényi lakos ellen 728 K. 22 f. s jár. erejéig 1905. évi december hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 552 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1905. évi V. 1115/4. számú végzése következtében 728 K. 22 f. tőkekövetelés, ennek 1905. évi október hó 25. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 249 kor. 89 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Máner Géza lupényi lakos házában leendő megtartására **1906. évi február hó 1-ső napjának délutáni 3 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venne szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Puj, 1906. évi január hó 12.

Br. Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Kiadó üzlethelyiség.

Petrozsényben a főutcán
ujonnan épült csinos üz-
lethelyiség lakással együtt
február 1-re jutányosan,
előnyös feltételekkel kiadó.
Ugyszintén külön lakás is.

Értekezhetni: Gruber Samuval

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

Lupényban kedvező feltételek mellett

két ház eladó

egyik a főutcában, a másik a volt Burlek-féle ház,
Bővebb felvilágosítást ad

6—6

WEISZ REZSŐ, Petrozsény.

= Fennnevezettnél Petrozsényben szintén —
= több lakás kiadó. =

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A legdivatosabb csokrok és koszorukat

Irissz élővirágából

A legjobb magvakat és virághagymákat

A legszebb virágokat, növényeket, rózsákat

A legnemesebb fákat és csemetéket

Minden a saját nagytenyészetéből

Postakötegek magvakkal 5 koronán felül bérmentve

Műhle „Tanácsadója” vevőknek ingyen

Pompás kiállítású főárjegyzék vevőknek kívánatra

Műhle Vilmos

és kir. udvari szállító

— Temesvár. —

Virágkereskedés,

Mag- és növénykereskedés.

Nagybani tenyészet,

Virágok, magvak, fák, stb.-ből

kivitelre

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelt tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hírlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztetem a nyomdát, hogy a legmészebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.